

© ANNE VANDENBOSCH

RECORDPRIJZEN 2007 BIJNA GEËVENAARD

Veevoedergrondstoffen kosten weer aanzienlijk meer. De prijs van de meeste granen is met 10 tot 20% toegenomen, terwijl eiwitrijke voedermiddelen, sojaschroot en koolzaadschroot met meer dan 30% in prijs toenamen. Globaal gezien resulteren deze prijsstijgingen in een vrij grote toename van de productiekost van de voeders. Gemiddeld werden de mengvoeders voor vleesvarkens en zeugen ongeveer 10 tot 20% duurder. – Dirk Fremaut, Hogeschool Gent

De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 12 maart 2012. Vergeleken met de optimalisatie in december 2011 (zie *Landbouw&Techniek* 22 van 23 december 2011) werden alle rantsoenen voor varkens veel duurder, vooral wegens de hogere prijsnoteringen van alle veevoedermiddelen.

De prijs van de granen en van de meeste eiwithoudende voedermiddelen namen sterk tot zeer sterk in prijs toe. De prijsstijging van tarwe en gerst bedroeg respectievelijk 16 en 11%, terwijl maïs gemiddeld 12,5% duurder werd. Sojaschroot en koolzaadschroot werden respectievelijk 35 en 32% duurder. Sojabonen zijn 'slechts' 20% duurder geworden in vergelijking met december. Merkwaardig is dat sojaolie veel duurder is dan de olie aanwezig in volvette sojabonen,

waardoor het gebruik van sojaschroot in vele formules vervangen wordt door volvette sojabonen. Deze brengen immers zowel energie als eiwit aan. Suikerbietpulp is ongeveer 7% duurder geworden. Ook de zuivere aminozuren (L-lysine, DL-methionine, L-threonine en L-tryptofaan) zijn in prijs gestegen. De prijsstijging van erwten bleef beperkt tot ongeveer 3%, waardoor erwten weer aantrekkelijk zijn. Tarwe-

.....
**Bij herformulering
worden de rantsoenen veel
goedkoper en wijzigt de
rantsoensamenstelling
drastisch.**
.....

glutenfeed en kortmeel zijn nog steeds moeilijk verkrijgbaar en zijn respectievelijk 6 en 10% duurder geworden.

Naar analogie met de formulaties van december blijkt maïs zeer aantrekkelijk geworden als veevoedermiddel. Globaal gezien kunnen we stellen dat de schommelingen op de grondstoffenmarkt een vrij sterke toename van de veevoederprijzen veroorzaakten. In overeenstemming met het advies van december is een herformulering van de voeders deze maand weer zeer sterk aan te bevelen. Bij herformulering worden de diverse rantsoenen veel goedkoper en wijzigt de rantsoensamenstelling vrij drastisch. Doordat de formules in dit artikel 'nieuwe' formules zijn (zie kader) kunnen we de wijziging, noch in prijs, noch in samenstelling vergelijken met de formulaties van december laatstleden.

Zoals in het kaderstuk gesteld, zullen we vanaf nu 3 verschillende vleesvarkenvoerders optimaliseren, respectievelijk voor de gewichtstrajecten 20 tot 45 kg, 45 tot 75 kg en 75-120 kg.

Vleesvarkensoeder fase 1

Fase 1 (tabel 1, VL1) staat voor een vleesvarkensoeder voor het gewichtstraject 20 tot 45 kg. De zelfmenger stelt dit rantsoen volledig zelf samen en de gepubliceerde kostprijs heeft enkel betrekking op de voedermiddelenkost van het rantsoen. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont dat tarwe slechts minimaal opgenomen wordt (10%) en dat het maïsandaal bijna maximaal in de formule komt, namelijk 36,47% (maximum = 40%). Naar analogie met tarwe wordt ook gerst aan de minimale hoeveelheid van 15% opgenomen in het rantsoen. Tarweglutenfeed, dat minder in prijs toenam, wordt weer maximaal opgenomen. Merk op dat in de nieuwe formule slechts maximaal 8% tarweglutenfeed toegelaten wordt voor vleesvarkens in het gewichtstraject 20-45 kg. De eiwitvoorziening in deze formule is vooral afkomstig van sojaschroot (11,03%), volvette sojabonen (8,67%) en koolzaadschroot (5%, maximum). Het totale eiwitgehalte van de fase 1-formule bedraagt 17,5% (maximum), terwijl het totale fosforgehalte 0,45% bedraagt.

Vleesvarkensoeder fase 2

Fase 2 (tabel 1, VL2) staat voor een vleesvarkensoeder, voor het gewichtstraject 45-75 kg. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont dat ook hier

Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	VL1	VL2	VL3
Prijs (87% DS) in euro/ton	271,22	260,15	246,27
Samenstelling (aandeel in %)			
Tarwe	10,00	10,00	10,00
Gerst	15,00	25,00	19,95
Sojaschroot Arg 49/3.5	11,03	8,12	0,00
Tarweglutenfeed	8,00	15,00	15,00
Koolzaadschroot	5,00	0,00	7,64
Maniok	0,00	0,00	0,00
Tarwekortmeel	1,40	0,00	0,00
Luzerne	0,00	0,00	1,00
Suikerbietenpulp	1,00	2,00	4,00
Erwten	0,00	5,64	0,00
Mais	36,47	22,58	31,75
Sojabonen	8,67	7,79	6,12
Kern + aminozuren	3,43	3,87	4,49
Totaal	100,00	100,00	100,00

EEN ANDERE AANPAK VERDIENT WAT UITLEG

Standvastigheid is een goede zaak. De doelstelling van deze reeks over de evolutie van de varkensvoerders was – en is – de landbouwers die zelf hun varkensvoeder aanmaken attent te maken op de prijsschommelingen van de veevoedermiddelen op de markt en de invloed van deze schommelingen op de samenstelling van het voeder in kaart te brengen. Om zo'n doelstelling na te streven, is het uiteraard noodzakelijk om de nutritionele eisen die aan een rantsoen gesteld worden zo constant mogelijk te houden. Anderzijds zijn de genetica, het productiedoel, de huisvesting en de nutritionele inhoud van de voedermiddelen niet constant gebleven gedurende de laatste jaren. Het leek ons dan ook nuttig om enkele wijzigingen door te voeren. Samen met enkele zelfmengers evalueerden we de doelstellingen van deze reeks, waarna beslist werd om de vleesvarkensoeders op te spitsen in een driefasenvoeding. We zullen de wisselende prijs van de veevoedermiddelen nagaan bij een rantsoen voor biggen van 20 tot 45 kg, een rantsoen voor vleesvarkens van 45

tot 75 kg en één voor vleesvarkens in het gewichtstraject 75 tot 120 kg. Het rantsoen met CCM zal niet langer standaard opgenomen worden in het artikel. Doordat meer dan 65% van het rantsoen vastligt door het vaste aandeel van CCM en tarwe – waarvan de waarde wordt bepaald bij de oogst – heeft de variatie in de prijzen van de veevoedermiddelen hier minder invloed op de kostprijs van de uiteindelijke formule. De marginale prijzen of 'inkomprijzen' worden niet langer opgenomen in een tabel. De inkomprizen die een grote impact hebben, zullen wel nog beschreven worden in de tekst. Uiteraard zullen deze nieuwe afspraken in de toekomst constant blijven zodat de besluiten uit deze studies – zoals vroeger – onmiddellijk bruikbaar zullen blijven op bedrijfsniveau.

Heb je bedenkingen bij deze vernieuwde aanpak of wil je dat we andere voedermiddelen in beschouwing nemen, laat het ons dan weten via management&techniek@boerenbond.be.

tarwe slechts aan de minimale hoeveelheid wordt opgenomen. In tegenstelling met de formule uit de eerste fase wordt gerst maximaal opgenomen (25%) en voor maïs wordt een intermediair gehalte vastgesteld (22,58%). In deze fase is het maximaal toegelaten gehalte aan tarweglutenfeed 15% in plaats van 8% bij de jongere varkens. Door de aantrekkelijke prijs van tarweglutenfeed wordt deze grondstof maximaal opgenomen. De eiwitvoorziening in deze formule is afkomstig van sojaschroot (8,12%), volvette sojabonen (7,79%) en erwten (5,64%). De vrij gunstige prijs van de volvette sojabonen is verantwoordelijk voor het relatief hoge aandeel in de formule. Het totale eiwitgehalte van de fase 2-formule bedraagt 16% (maximum), terwijl het totale fosforgehalte 0,47% bedraagt, eveneens het maximaal toegelaten gehalte.

Vleesvarkensoeder fase 3

Fase 3 (tabel 1 en figuur 1, VL3) staat voor een vleesvarkensoeder voor het gewichtstraject 75-120 kg. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont

dat ook tarwe niet interessant is (10%, minimumeis). Het aandeel gerst bedraagt 19,95% en het aandeel maïs 31,75%. Overeenstemmend met het voeder van fase 2 wordt ook hier tarweglutenfeed maximaal opgenomen (15%). Merkwaardig in deze formule is het feit dat sojaschroot en erwten niet langer deel uitmaken van de formule en volledig vervangen worden door volvette sojabonen en koolzaadschroot. Ook de celstofbronnen, bietenpulp en luzerne, worden maximaal opgenomen in het rantsoen. Het totale eiwitgehalte van de fase 3-formule bedraagt 13,82%, terwijl het totale fosforgehalte 0,45% bedraagt. Vermits de nutritionele samenstelling bijna identiek is aan die van 'Formule 1' uit vorige prijsberekeningen, is een vergelijking met de formulatie van december 2011 wel zinvol. Als een zelfmenger de samenstelling van dit voeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs (oude formule) 251,44 euro/ton in vergelijking met 221,41 euro/ton in december 2011. Dit betekent dat de kostprijs van deze formule met meer dan 30 euro/ton of met 13,5% toenam. Heroptimaliseren van

de formule levert deze maand weer een vrij groot verschil op. De geoptimaliseerde prijs (op basis van de vorige formule) bedraagt 239,45 euro/ton, met andere woorden een verschil van 11 euro of bijna 5%. De samenstelling van de optimale (nieuwe) formule vind je in tabel 1. De kostprijs van deze nieuwe formule bedraagt 246,47 euro per ton. De afgelopen 3 maanden steeg de voedermiddelenkost voor de voorgestelde (vernieuwde) formule dus met bijna 25 euro/ton (+11,2%). Tegenover de maximale grondstoffenkostprijs van de veevoerders in september 2007 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande (vernieuwde) formule momenteel slechts 9% goedkoper (figuur 1). In dit artikel geven we geen informatie over de inkomrijzen van de testgrondstoffen en de niet-gebruikte voedermiddelen. Vanaf volgende keer schenken we hier weer aandacht aan.

Zeugenvoeders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lactovoeder weer. In overeenstemming met de formules voor vleesvarkens en in overleg met enkele zelfmengers, werden ook hier kleine wijzigingen aangebracht. Voor zowel het dracht- als het lactovoeder

werd het eiwit- en aminozuurgehalte iets verhoogd en zijn de formules ook iets energierijker geworden. De grondstoffenkostprijs om de zeugenvoeders samen te stellen, ligt momenteel op 238,89 euro/ton voor het dracht- en 254,99 euro/ton voor

Ook bij zeugenvoeders levert heroptimaliseren een behoorlijke kostenreductie op.

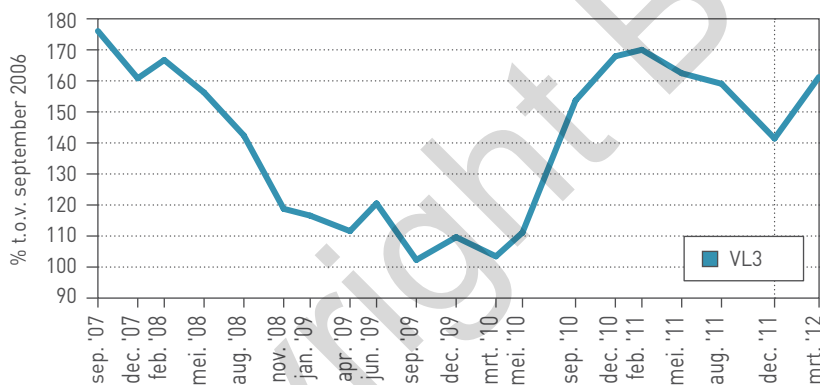
het lactomeel. Indien we ons baseren op de formule van december, dan mogen we stellen dat heroptimaliseren ook bij de zeugenvoeders een behoorlijke kostenreductie oplevert, namelijk tussen 2 en 3 euro per ton. De prijsevolutie van de zeugenvoeders vind je terug in figuur 2. De prijs van het lactomeel is nu slechts 5% lager dan in september 2007, het drachtmeel is sindsdien bijna 6% goedkoper geworden.

Wegens de relatief dure prijs voor sojaschroot en sojaolie werden, in vergelijking met december, deze voedermiddelen niet langer opgenomen in de

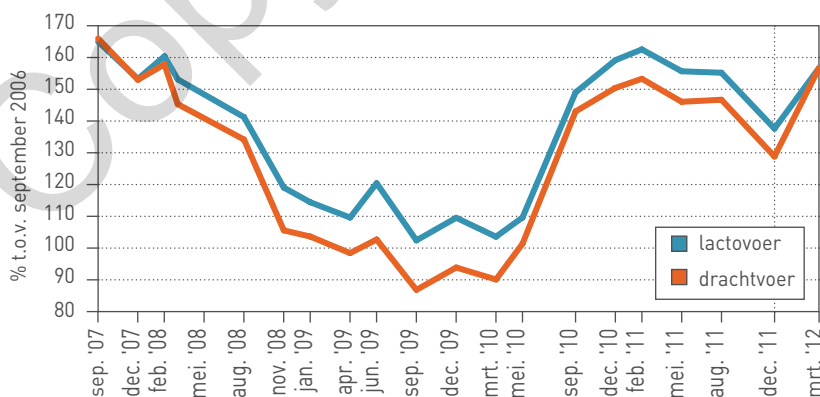
formule. Naar analogie met de vleesvarkensvoerders wordt het eiwit uit volvette sojabonen, erwten en koolzaadschroot gehaald. In beide voeders zien we dat het aandeel tarwe en gerst aanleunt tegen de minimale inmengpercentages. In het lactomeel wordt tarweglutenfeed voor bijna 9% opgenomen, terwijl dat 15% (= maximum) is in het drachtmeel. Ook suikerbietpulp is een aantrekkelijke grondstof voor zeugenvoeders en wordt respectievelijk voor 6 en 13% opgenomen in het lacto- en drachtmeel.

Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor zeugen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Lactovoeder	Drachtvoer
Prijs (87% DS) in euro/ton	254,99	238,89
Samenstelling (aandeel in %)		
Tarwe	10,00	10,92
Gerst	8,00	10,00
Sojaschroot ARG 49/3.5	0,00	0,00
Tarweglutenfeed	8,96	15,00
Koolzaadschroot	7,00	5,60
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	5,00	9,72
Luzerne	0,00	0,00
Suikerbietpulp	5,96	13,04
Erwten	10,00	1,32
Mais	28,64	23,32
Sojabonen	12,42	7,13
Kern + aminozuren	4,02	3,95
Totaal	100,00	100,00

Figuur 1 Prijsevolutie voeders voor vleesvarkens sinds september 2006 (= 100%)

Figuur 2 Prijsevolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2006 (= 100%)

Prijswijzigingen

Voor de geoptimaliseerde formules steeg de prijs van de vleesvarkensrantsoenen in vergelijking met eind vorig jaar. De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder (fase 3) steeg met ruim 11%. Voor de rantsoenen uit fase 1 en fase 2 kunnen we momenteel nog geen vergelijking maken. Voor het nieuwe lactovoeder bedroeg de prijsstijging 13,5% terwijl het nieuwe drachtvoer 20,8% duurder werd. Op basis van de 'oude' formules kunnen we stellen dat een herformulering van de rantsoenen voor een sterke kostenreductie zal zorgen: doen dus! ■

Dit is het 21ste artikel in de reeks 'Varkensvoerders produceren aan minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in *Landbouw&Techniek* 22 van 2011. De teksten zijn ook gebundeld op het afgesloten ledengedeelte van de Boerenbondwebsite, via www.boerenbond.be/grondstoffen.